

Handläggare
Razieh Zeinoddin
Telefon:

Till
Gröndals förskolor

Verksamhetsplan 2023 för Gröndals förskolor

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Inledning	3
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	15
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	18
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	21
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	23
Redovisning av ekonomi	24
Resursanvändning	24
Budget 2023	24
Övrigt	24

Inledning

Värdegrund

Inom Gröndals förskolor är alla välkomna, delaktiga och ingår i demokratiska processer samt har inflytande över sin vardag. **Välkomnande, Trygghet, Demokrati, Respekt** och **Glädje** är våra gemensamma värdeord. Dessa skapar en utbildning som ger barn möjlighet till livslångt lärande.

Både pedagoger och vårdnadshavare har haft möjlighet att delta i värdegrundsarbetet och utifrån sitt perspektiv gett uttryck på hur dessa begrepp kan förtydligas.

Välkomnande innebär att verkligen se och hälsa på barnet när det kommer till förskolan. Pedagogerna erbjuder barnet en aktivitet när barnet kommer. Den dagliga kontakten med kort information om dagen är viktigt då vårdnadshavare kan använda det för reflektion med barnet. Alla barn är allas och detta innebär att samtliga pedagoger på förskolan är ansvariga att välkomna alla barn.

Trygghet skapar vi genom tillitsfulla relationer till barn och vårdnadshavare. Genom en tillåtande miljö ses olikheter som en tillgång. Vi har gemensamma rutiner som barnen är väl förtrogna med. Vi skapar trygga grupper där varje barn har sin självklara plats, ges utrymme och blir lyssnad på. Vi har en öppen dialog med barnen och ger barnen frihet och inflytande i deras vardag. Genom att vi organiserar aktiviteter i mindre grupper skapas en bättre arbetsmiljö, minskad ljudnivå och stress både för barn och pedagoger. Pedagogerna lyssnar på barnen och ser till deras olika behov och tar deras känslor på allvar. Det är viktigt att alla pedagoger skapar en god relation till alla barn och deltar i leken för att vägleda och skapa en trygg miljö.

Demokrati skapas genom att låta barnen få påverka och ha inflytande över sina dagar med val av aktiviteter och material. Barnen får möjlighet till olika val. Vi skapar utrymme för barnen att uttrycka sina åsikter, samtala, reflektera, argumentera och få möjlighet att påverka sin vardag. Genom att arbeta i mindre grupper kan vi lättare skapa förutsättningar för samtliga barn att komma till tals och få ta del av deras olika tankar. För att bidra till ökade möjligheter till inflytande för barnen behöver vi vara lyhörda och närvarande i leken. Därmed kan vi förstå var barnen befinner sig i sin egen utveckling.

Respekt innebär att alla blir sedda och lyssnade på. Vi respekterar varandra och alla blir respekterade för sina åsikter. Pedagogerna föregår med gott exempel. Ingen ska kränka eller diskriminera någon på våra förskolor. Barnen är inkluderade och en del av en gemenskap. Barnen blir lyssnade på och blir bemötta på ett respektfullt sätt. Alla barn behandlas lika oavsett kön och utvecklas i en miljö där de är jämställda. Pedagogerna är medvetna om sitt bemötande, språk och förhållningssätt vilket ökar medvetenheten om normer som kan begränsa barnens möjligheter att vara.

Glädje skapar vi genom en varm och empatisk atmosfär på förskolan. Alla ska få känna glädje i att gå till och vara på förskolan. Pedagogerna ger varandra och barnet uppskattning och lyssnar på varandra. Barnen har frihet att uttrycka sig samt välja och påverka sin dag. Barnen känner sig som en viktig del av gruppen och glädjas åt att hjälpa och lära av varandra.

Vi har roligt tillsammans och ger utrymme till spontanitet och nya tankar. Pedagogerna är engagerade och medforskande i barnens lek. Vi utforskar och lär tillsammans med barnen. Vi tar vara på barnens nyfikenhet och främjar lusten att leka och lära sig nytt. Vi ger barnen möjlighet till reflektion över sitt eget lärande och vi uppmuntrar barnen till att utveckla sitt tänkande.

Verksamhetsbeskrivning

Gröndals förskolor består av åtta förskolor, Bryggan, Gröndalsgården, Hamngården, Karlavagnen, Rosteriet, Sjöbjörnen, Udden och Viken, med totalt 34 grupper. Snittet för antal barn inskrivna i januari är 580 barn. Antal anställda som arbetar i barngrupp uppgår till: 125 tjänster varav 32% är förskollärare. Enhetens ledningsgrupp består av rektor, tre biträdande rektorer och en administratör.

Verksamhetsidé

Den pedagogiska verksamheten utgår ifrån målen i förskolans Läroplan, Skollagen, Barnkonventionen, Aktiva åtgärder och plan mot kränkande behandling samt Stadens nämndmål som blir våra särskilda gemensamma pedagogiska mål. Barn lär sig genom lek, socialt samspel, utforskande och skapande men också genom att iaktta, samtala och reflektera.

Vi erbjuder en mångsidig och sammanhängande utbildning med varierande, utmanande och stimulerande undervisningsmiljöer som lockar till lek och lärande. Utbildningen ger barnen möjlighet att upptäcka och förundras, pröva och utforska. Vi tar tillvara barnens egna erfarenheter, behov och intressen men utmanar dem också vidare genom att inspirera till nya upptäckter och erfarenheter.

Fantasi, kreativitet, lustfyllt lärande och lek bidrar till att synliggöra och inspirera barnens nyfikenhet och att utforska och upptäcka omvärlden. Vi reflekterar över hur vi kan utmana barnens tankar och teorier för att vidga deras perspektiv. Vi är närvarande och nyfikna pedagoger som strävar efter att ställa produktiva, öppna frågor. Barnen ges möjlighet till delaktighet och inflytande på olika sätt i verksamheten. Barnråd är ett exempel på detta. Barnråd innebär att representanter från varje barngrupp träffar ledningen för att diskutera om förutsättningarna på varje förskola. Barnens tankar kring förbättringsområden och önskemål om material tas på allvar.

Genom att förbinda olika kunskapsområden med normer och värden i undervisning, bjuder vi in till ett gemensamt utforskande av omvärlden tillsammans med barnen. Vår roll som medforskande pedagoger är att utforska, upptäcka, dokumentera, reflektera och lära tillsammans med barnen. Vi erbjuder undervisningsmiljöer som skapar förutsättningar för barnen att kunna utveckla sitt språk, kommunikation och olika uttrycksformer.

Samverkan med vårdnadshavare är en viktig förutsättning för att vi ska nå goda resultat i vårt arbete. En viktig förutsättning för att barnen ska få en bra förskoleperiod är att skapa trygga relationer mellan hem och förskola. Vi lägger stort fokus på att skapa förutsättningar för trygga vårdnadshavare som känner sig delaktiga och lyssnade på. Det arbete börjar redan innan inskolningen i form av ett informationsmöte. Därefter tar den föräldraaktiva inskolningen vid, vårdnadshavarna är aktiva under förskoledagen och är i hög grad delaktiga i förskoledagen. Genom det får de en förståelse för hur pedagogerna arbetar samt möjlighet att

ställa sina frågor.

Den dagliga dialogen är en viktig aspekt i samverkan med hemmet. Vi erbjuder även förskoleråd, utvecklingssamtal och föräldramöten. Förskoleråd innebär att rektor och biträdande möter vårdnadshavare som representerar varje grupp. Dessa möten kommer under 2023 att vara digitalt.

Vårdnadshavarna ges även möjlighet att delta i diskussionerna kring värdegrundsarbetet. Inför arbetet med verksamhetsplanen för 2023 har vårdnadshavarna bidragit med sina tankar kring våra gemensamma värdeord.

Viktiga styrdokument

Sveriges rikes lag, FNs barnkonvention, Arbetsmiljölagen, Sekretesslagen, Skollagen, Socialtjänstlagen (SOL), Läroplan för förskolan, Stockholm stads förskoleprogram - framtidens förskola och Aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling enligt Diskrimineringsombudsmannen (DO).

Organisation

Rektor är ansvarig för utbildningen och ansvarar för att läroplanen och riktlinjer för förskolan följs. Rektor har även övergripande ansvar för verksamhet-, budget, personal- och arbetsmiljöfrågor. Rektor planerar, leder och samordnar verksamheten tillsammans med biträdande rektorer och samtliga medarbetare. Fokus ligger på utveckling, uppföljning, analys och likvärdighet.

Biträdande rektorer arbetar på uppdrag av rektor med fokus på utveckling av pedagogisk verksamhet samt med lokalfrågor.

Referensgruppen består av en representant från varje förskola. Ledningen och referensgruppen träffas en gång per månad och väljer frågor som ska sedan diskuteras på förskollärarnätverken och i vissa fall på varje arbetslag. Referensgruppen ansvarar för att hålla nätverk för förskollärarna på varje förskola och att sammanställa det som har diskuterats. Gruppen är även ansvarig att se till att enhetens årshjul följs.

Arbetsplatsträffar (APT) genomförs 10g/år och följer dagordning som fastställts enligt samverkansavtal med fokus på information, dialog och verksamhetsutveckling.

Arbetsmiljögrupp ledningen och ombud från varje förskola träffas 2 gånger/termin för dialog kring frågor som rör arbetsmiljön i enheten.

Pedagogisk utvecklingstid(PUT) finns för alla som arbetar i barngrupp oberoende av yrkeskategori. Reflektion sker både individuellt och i grupp. Förskollärarnas utvecklingstid ligger schemamässigt planerad utifrån verksamhetens pedagogiska vecka. Varje avsatt tid för utvecklingsarbete har ett tydligt syfte.

Reflektionstid finns för alla som arbetar i barngrupp oberoende av yrkeskategori. Reflektion sker både individuellt och i grupp.

Samarbete med Resursenheten

Resursenheten är en viktig tillgång för stöd och kompetensutveckling för arbetet med barn

med särskilda rättigheter/behov av särskilt stöd. Samarbetet sker i form av handledning, verksamhetsstöd samt att rektor deltar i det nätverk som leds av resursenheten. För att säkerställa en likvärdig förskola för alla barn är resursenhetens stöd av stor vikt.

Kvalitets- och utvecklingsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete (SKA) är utgångspunkten i arbetet för att säkerställa både kvalitet och utveckling av förskolans uppdrag.

Till grund för enhetens SKA-arbete ligger ett pedagogiskt årshjul. Enhetens verksamhetsplan och förskolans undervisningsplaner med uppföljning och utvärderingsmallar anger riktningen för det pedagogiska arbetet. Varje vecka skriver arbetslagen en lärlogg utifrån vad barnen har utforskat kring gruppens undervisningsplan. Denna lärlogg ligger sedan till grund för pedagogernas reflektion inför kommande planering. Här säkerställer pedagogerna att projektet följer barnens tankar och idéer samt riktningen mot uppsatta mål i undervisningsplanen. Biträdande rektorer läser och återkopplar kring lärloggar. Under planeringsdagar i januari får pedagogerna möjlighet att fördjupa sig i enhetens verksamhetsplan och komma med synpunkter kring det. De får också möjlighet att planera utbildningen och undervisningen mer ingående. Kontinuerlig reflektion och en djupare analys i slutet av läsåret ger möjlighet att ta vara på erfarenheter och framgångsrika arbetssätt som utvecklar det pedagogiska arbetet.

Resursanvändning

Enheten har en tydlig organisation som tar tillvara kompetens, kunskaper och engagemang som är främsta resurser.

Organisationens struktur blir tydlig genom verksamhetsplanen samt olika dokument som visar riktningen för vårt gemensamma förhållningssätt.

Genom att i olika nätverk och andra forum ta till vara varje förskolas styrkor och varje medarbetares kunskap kan enhetens samlade kompetens bidra till effektiv resursanvändning och även ge goda förutsättningar för en likvärdig kvalitet mellan enhetens förskolor.

Kompetensutveckling

Inom enheten har vi ett nätverk för arbetslagen. Nätverket syftar bland annat till kompetensutveckling genom erfarenhetsutbyte och kollegialt lärande mellan förskolorna. Vi använder nätverket som plattform för arbete med språk som kommer att vara i fokus under vårterminen och även under läsåret 23–24. Utgångspunkten är då de två digitala föreläsningar med Karolina Larsson. Samtliga medarbetare kommer att lyssna på föreläsningarna under våren 2023.

Från enhetsmål till uppföljning

Utifrån Kommunfullmäktige (KF) inriktningsmål formulerar Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnden nämndmålen. I år har enheten 5 nämndmål att förhålla sig till. Nämndmålen ska brytas ner till enhetsmål. Enhetens ledningsgrupp har med utgångspunkt från nämndmålen, tagit fram förväntat resultat, arbetssätt och uppföljningsmetoder. Under december presenterades förslaget till verksamhetsplanen och samtliga medarbetare fick möjlighet under planeringsdagen att delta i diskussioner kring dessa och påverka

formuleringarna och innehållet. Under planeringsdagen i januari kommer vi att ha genomgång av verksamhetsplanen för samtliga medarbetare inom enheten.

2023 års enhetsmål är:

- *I Gröndals förskolor är gruppen en tillgång där varje barn har sin självklara plats, ges utrymme till inflytande och blir lyssnad på*
- *Varje barn i Gröndals förskolor möts av rika lärmiljöer som skapar nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära.*
- *Varje barn i Gröndals förskolor har ett rikt och varierat språk.*
- *Alla barn inom Gröndals förskolor har tillgång till ett rikt utbud av kulturaktiviteter.*
- *Enheten arbetar för att stadsdelsnämnden är en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan.*
- *Enheten bedriver verksamheten inom sin ekonomiska ram.*
- *Enheten är en god arbetsgivare och har en god arbetsmiljö.*

Uppföljning

Arbetslagen använder sig av olika former av dokumentation som underlag för reflektion och samtal och följer kontinuerligt upp undervisningen med hjälp av Skolplattformens planering och bedömningsverktyg där det finns mallar för utbildning och undervisningsplan.

Utvärderingen och uppföljning sker i olika forum som reflektionsmöte, uppföljningsmöte tillsammans med biträdande rektorer, nätverksträffar mm. Enhetsmålen följs upp via T1, T2 och Brukarundersökningen. Barn och vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga i den processen och deras röster ska lyftas fram.

Utvecklingsområden

Vår ambition är att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn och pedagoger för att de ska utvecklas i vår verksamhet. Detta är ett långsiktigt mål och arbetet kommer att fortgå under längre tid. De områden vi främst kommer att fokusera på är:

Likvärdiga lärmiljöer

Läroplanens intentioner återspeglas i tre hörnstenar för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer: organisation/struktur, material samt pedagogers förhållningssätt. Förskolans organisation/struktur stödjer det pedagogiska uppdraget. Förskolans rum och material är genomtänkta, tillgängliga och inbjuder till varierande och inspirerande lek. Pedagoger lyssnar på barnet, samt agerar så att barns behov, inflytande och delaktighet är utgångspunkten för hur utbildningen utformas. Under 2023 kommer vi att fokusera på lärmiljöer. Vi kommer att ha nätverk där varje arbetslag får möjlighet att utveckla arbetet med lärmiljöerna.

Språk, drama och lek

Språk lyfts fram i Lpfö 18 och detta är ett prioriterat område i Stockholms stad. Under hösten har vi inom Hägersten-Älvsjö haft en gemensam satsning i stadsdelen för högläsning för ett mer planerat och strukturerat läsande och berättande. Drama, lek, högläsning samt muntligt berättande kommer att vara i fokus under 2023 då arbetar vi mest med gestaltande, dramatisering och lek. Vi utgår ifrån språkföreläsning som förskoleavdelningen har inköpt.

Alla arbetslag ska ta fram en undervisningsplan kring språkutvecklande arbetssätt för att kunna systematiskt följa upp arbetet. Vi har också en pågående satsning på Polyglutt för pedagoger och vårdnadshavare för att inspirera till läsglädje och läsande barn.

Digitalisering

Ett utvecklingsområde för hela enheten är att inkludera digitala verktyg i undervisningen. Digitala verktyg används aktivt i undervisningen för kommunikation och dokumentation. Vi ökar kompetensen kring programmering samt inkludering av digitala verktyg i undervisningen med hjälp av enhetens nätverk samt satsningar inom stadsdelen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.

SKA

Det systematiska kvalitetsarbetet är under ständig utveckling. Vår ambition är att skapa likvärdiga möjligheter för förskollärarna och arbetslagen att kunna planera, genomföra och utvärdera undervisningen. Detta genom att kontinuerligt följa upp undervisningsplanen och med hjälp av reflektionsunderlagen analysera och utvärdera arbetet. För att systematiskt följa upp och planera utbildningen och undervisningen använder vi planering- och bedömningsverktyget i Skolplattformen. Pedagogisk dokumentation ligger till grund för analys och reflektion. Detta används även på enhetens nätverk för kollegialt lärande.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att stadsdelsområdets kommunala förskolor ger alla barn lika möjligheter och det stöd de behöver för att lära och utvecklas i enlighet med Barnkonventionen, Skollagen samt Förskolans läroplan.

En faktor som påverkar förskoleverksamheten är minskningen av antalet barn i åldrarna 1–5 år i stadsdelsområdet, en trend som har bestått de senaste två åren, dock ojämn över stadsdelen. Verksamheten har anpassats utifrån trenden både när det gäller lokalbeståndet och organisationen. Endast ändamålsenliga permanenta förskolelokaler är kvar i lokalbeståndet och från januari 2023 justeras antalet resultatenheter från tretton till tolv. Enligt Sweco:s befolkningsprognos ökar det totala behovet av antalet förskoleplatser successivt under kommande tioårsperiod men med start från ett lägre barnantal än tidigare prognostiserat. Det innebär att förskoleverksamheten kommer expandera framgent men att det befintliga lokalbeståndet möter platsbehovet under en längre tid än tidigare prognostiserat.

Förskolan ska främja livslångt lärande och ge trygghet och omsorg för alla barn samt förmedla och förankra grundläggande demokratiska värderingar liksom respekt för mänskliga rättigheter. Barnen i förskolan ges, oavsett könstillhörighet, möjlighet att utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor. Där det är möjligt att ta

fram könsuppdelad statistik analyseras resultat utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Stödfrågor för jämställdhetsanalyser används vid bland annat tertialrapporter. Om förskoleenheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras även detta.

Förskolorna erbjuder inkluderande, tillgängliga lärmiljöer och i lek och interaktion med barnen utmanas könsstereotypiska normer och värden. Ett brett urval av material, lekar och aktiviteter erbjuds för att barnen ska ha möjlighet att bredda sina lekmönster. Undervisningen sker ofta i grupper om färre barn för att värna om barns samtalsutrymme och möjliggöra för alla barn att ge uttryck för sina tankar, åsikter och idéer. På så vis möjliggörs att alla barn får lika stort inflytande över och utrymme i utbildningen oavsett könstillhörighet.

Stockholm stad är förvaltningsområde för finska, samiska och meänkieli. För förskolan innebär det att barn har rätt till förskoleplats där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på något av minoritetsspråken.

Ett systematiskt kvalitetsarbete är en förutsättning för att utveckla en likvärdig utbildning och undervisning av god kvalitet. Gemensamma stöddokument säkerställer likvärdigheten och anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet. Utifrån förskoleavdelningens uppföljningar och resultatanalyser under föregående verksamhetsår, har tre övergripande utvecklingsområden identifierats. Dessa områden kommer att prioriteras under 2023:

- Hållbart ledarskap och medarbetarskap
- Språkutvecklande utbildning och undervisning
- Tillgänglig och inkluderande förskola

Hållbart ledarskap och medarbetarskap

Rapporten Ledarskap i förskolan ligger till grund för förskoleavdelningens fortsatta utveckling av arbetet med förbättrad arbetssituation för barnskötare, förskollärare och rektor i syfte att skapa ett hållbart ledarskap och medarbetarskap. Följande delar ingår i utvecklingsområdet:

- Organisatoriskt och pedagogiskt ledarskap för rektorer
- Pedagogiskt ledarskap för förskollärare
- Medarbetarskap för arbetslag

Förskoleavdelningen har under 2022 påbörjat ett utvecklingsarbete med fokus på att definiera begreppet närvarande ledarskap samt på balansen i rektorsuppdraget. Arbetet omfattar att utveckla strukturer för den inre arbets- och utvecklingsorganisationen med biträdande rektorer, förskollärare och arbetslag, samt att utveckla samarbetet med stödfunktionerna. Arbetet fortsätter under 2023.

Under 2023 ska även kompetenshöjande insatser för förskollärare kopplade till pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget tas fram och genomföras. I detta ingår även att

gemensamt definiera nyckelbegreppen undervisning och utbildning för att främja likvärdighet. Den professionsstärkande insatsen kommer även i delar att omfatta arbetslaget som helhet.

Tillgänglig och inkluderande förskola

Förskolan ska säkerställa att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans verksamhet. Särskilda insatser är ibland nödvändiga för att möta barns individuella men även grupperns specifika behov. Behoven kan vara tillfälliga eller varaktiga, exempelvis kopplade till medicinska eller socioekonomiska förutsättningar. Insatserna kan innebära anpassningar i arbetslagens organisation eller arbetssätt, behov av specialkompetens hos medarbetare, anpassningar av lokaler samt utökad samverkan med externa aktörer. Förskoleavdelningen fortsätter därav utveckla former för arbetet med en tillgänglig och inkluderande förskola för alla barn. Avdelningen ska även genomföra en behovskartläggning avseende barn i behov av särskilt stöd i syfte att identifiera utvecklings- och stödbehov hos enheterna. Ytterligare två delar ingår i utvecklingsområdet:

- Förebyggande och främjande arbete
- Samverkan med externa aktörer

Förskoleenheterna ska under 2023 fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet. Det påbörjade utvecklingsarbetet i samverkan med grundskolan om övergångar från förskola till skola fortsätter under 2023. Även samverkan med avdelningen för social omsorg om rutiner för orosanmälan fortsätter utvecklas.

Språkutvecklande utbildning och undervisning

Utbildningen och undervisningen ska utgå från barnens intressen där barn stimuleras och utmanas med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning. Förskoleavdelningen tillsammans med förskoleenheterna har under 2020–2022 tagit fram och implementerat språkprogrammet för förskolan på alla enheter. Språkutvecklande arbete ligger som ett raster över hela utbildningens innehåll, från språksamtal med vårdnadshavare vid förskolestart till språkfokus vid övergång till grundskola. Läsmiljöerna fortsätter utvecklas med fördjupningar i drama, musik, berättande och skapande, både lokalt på enheterna samt i ett övergripande perspektiv. I syfte att utveckla det kollegiala erfarenhetsutbytet ska förskoleavdelningen fortsätta samordna och sprida goda exempel på arbetslagens undervisningsformer och innehåll.

Läroplanen över hela förskoleperioden

En del i arbetet med utveckling av utbildning och undervisning är att utveckla former för uppföljning och utvärdering av läroplansmålen under förskoleperioden som helhet, 1–5 år. Förskoleavdelningen ska utreda hur arbetet med läroplansmålen under hela förskoleperioden kan utvecklas.

Agenda 2030

Stadsdelsnämndens arbete och insatser bedöms stödja och bidra till mål 4. God utbildning till alla, 5. Jämställdhet samt 10. Minskad ojämlikhet i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	33 %	33 %	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Förskollärartäthet	15,5 st	15,5	Tertial

Nämndmål: Alla barn i förskolan stimuleras och lär utifrån sina förmågor i en utbildning med likvärdig och tillgänglig lärmiljö

Beskrivning

Målet nås genom att utbildningen bedrivs i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som uppmuntrar till kommunikation, lek och utforskande. Social, pedagogisk och fysisk miljö skapar tillsammans förutsättningar för barns lärande och utveckling. Språkutvecklande arbete ligger som ett raster över hela utbildningen. Rektor leder och samordnar det pedagogiska arbetet och organiserar de strukturella förutsättningarna för utbildningen. Förskolläraren ansvarar för att undervisning bedrivs i enlighet med målen i läroplanen. Arbetslaget genomför utbildningen utifrån sina respektive uppdrag.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära
- Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utforma och genomföra kompetenshöjande insatser för förskollärare och arbetslag i pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utreda hur arbetet med läroplansmålen under hela förskoleperioden kan utvecklas.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina läsmiljöer och lärmiljöer med fokus på drama, musik, berättande och skapande.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Varje barn i Gröndals förskolor har ett rikt och varierat språk.

Förväntat resultat

- Barnen har ett rikt och varierat språk och kan kommunicera och uttrycka sig på olika sätt.
- Barnen har tillgång till ett varierat utbud av litteratur, högläsning och berättande.
- Barnen har förmåga att uttrycka sig inom olika språkliga genrer.

Arbetsätt

- Vi skapar rika språkliga miljöer som stimulerar barns lärande genom högläsning såväl planerad som spontan.
- Vi erbjuder olika samtalsformer kring litteratur samt använder olika språkliga genrer för att utvidga barns ordförråd och kommunikativa förmåga.
- Vi erbjuder barnen att skapa egna berättelser.
- Vi erbjuder olika texttyper för att stimulera skriftspråket.
- Vi erbjuder andra kommunikationsformer som exempelvis bildstöd, TAKK mm.
- Vi använder digitala verktyg på ett sätt som stimulerar barnens utveckling och lärande.

Uppföljning

Arbetslagen använder sig av olika former av dokumentation som underlag för reflektion och samtal och följer kontinuerligt upp undervisningen med hjälp av Skolplattformens planering och bedömningsverktyg där det finns mallar för utbildning och undervisningsplan.

Utvärderingen och uppföljning sker i olika forum som reflektionsmöte, uppföljningsmöte tillsammans med biträdande rektorer, nätverksträffar mm. Enhetsmålen följs upp via T1, T2 och Brukarundersökningen. Barn och vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga i den processen och deras röster ska lyftas fram.

Enhetsmål: Varje barn i Gröndals förskolor möts av rika lärmiljöer som skapar nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära.

Förväntat resultat

- Barnen erövrar kunskap genom lek och lustfyllt lärande.
- Barnen har förmåga att uttrycka sig med hjälp av olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans.
- Barnen har förmåga att använda matematiska begrepp i sitt kunskapssökande.
- Barnen har kunskap om växter och djur samt enkla kemiska processer och fysiska fenomen.
- Barnen är i ett sammanhang där olika val i vardagen bidrar till en hållbar utveckling.
- Barn visar rörelseglädje och välbefinnande.
- Barnen är i ett sammanhang där digitala verktyg har en naturlig plats i utbildningen

Arbetsätt

- Vi skapar förutsättningar för både spontan och planerad lek där alla barn utifrån sina förutsättningar och förmågor deltar.

- Vi skapar miljöer som utvecklar matematiskt tänkande samt förmåga till problemlösning.
- Vi skapar möjligheter för barnen att vistas i naturmiljöer, ger barnen kunskaper om växter och djur samt miljöer som inbjuder till att experimentera och utforska naturvetenskapliga fenomen och processer.
- Vi är förebilder för barnen och visar hur våra egna handlingar påverkar miljön och bidrar till hållbar utveckling.
- Vi skapar förutsättningar för barnen att känna hälsa och välbefinnande genom att delta i olika rörelseaktiviteter.
- Vi använder digitala verktyg på ett sätt som stimulerar barnens utveckling och lärande

Uppföljning

Arbetslagen använder sig av olika former av dokumentation som underlag för reflektion och samtal och följer kontinuerligt upp undervisningen med hjälp av Skolplattformens planering och bedömningsverktyg där det finns mallar för utbildning och undervisningsplan. Utvärderingen och uppföljning sker i olika forum som reflektionsmöte, uppföljningsmöte tillsammans med biträdande rektorer, nätverksträffar mm. Enhetsmålen följs upp via T1, T2 och Brukarundersökningen. Barn och vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga i den processen och deras röster ska lyftas fram.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden i en inkluderande utbildning

Beskrivning

Målet nås genom att förskolans arbete med normer och värden präglas av barnkonventionens intentioner i en inkluderande utbildning för alla barn. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för alla barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Utbildningen är trygg och säker, riktlinjerna i Säker förskola, där arbetet med Aktiva åtgärder är en del, är vägledande i det arbetet. Rektor säkerställer att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans uppdrag. Undervisningen kännetecknas av lek, språk samt hållbar utveckling, där barnens förmågor och intressen tas tillvara i undervisningens utformning.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Självständighet och tillit till sin egen förmåga
- Förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen fortsätta utvecklingsarbetet av övergångar från förskola till grundskola i samverkan med utbildningsnämnden.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen genomföra en behovskartläggning avseende barn i behov av särskilt stöd i syfte att identifiera utvecklings- och stödbehov hos enheterna.	2023-01-01	2023-08-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: I Gröndals förskolor är gruppen en tillgång där varje barn har sin självklara plats, ges utrymme till inflytande och blir lyssnad på

Förväntat resultat

- Barnen erbjuds en likvärdig utbildning utifrån barns olika förutsättningar och behov.
- Barnen har inflytande och är delaktiga.
- Barnen har kunskap och erfarenhet om Barnkonventionen.
- Barnen är i ett sammanhang där digitala verktyg har en naturlig plats i utbildningen.

Arbetsätt

- Vi anpassar utbildningen och miljön utifrån barnens olika förutsättningar och behov.
- Vi skapar olika mötesforum för barnen där barnens tankar och åsikter tas tillvara.
- Vi utformar miljön och planerar utbildningen utifrån de behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för.
- Vi arbetar aktivt med Barnkonventionen tillsammans med barnen i vardagen genom samtal, litteratur och olika projekt. Pedagogernas förhållningssätt möjliggör och konkretiserar barns rättigheter i alla delar av utbildningen.
- Vi använder digitala verktyg på ett sätt som stimulerar barnens utveckling och lärande.

Uppföljning

Arbetslagen använder sig av olika former av dokumentation som underlag för reflektion och samtal och följer kontinuerligt upp undervisningen med hjälp av Skolplattformens planering och bedömningsverktyg där det finns mallar för utbildning och undervisningsplan.

Utvärderingen och uppföljning sker i olika forum som reflektionsmöte, uppföljningsmöte tillsammans med biträdande rektorer, nätverksträffar mm. Enhetsmålen följs upp via T1, T2 och Brukarundersökningen. Barn och vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga i den processen och deras röster ska lyftas fram.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter och föreningsliv

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens enheter integrerar kultur i verksamhetens vardagliga arbete. Särskilda medel finns avsatt för detta. Tillgång till kultur spelar en viktig roll för barn och unga som skapar sin identitet. De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer. Förskolan är därför en given mötesplats som kan ge lika möjligheter till deltagande och skapande i enlighet med Stockholm stads kulturstrategiska program. Kulturpengen till förskolan samt stöd i hur arbetet med kultur kan utformas och utvecklas ökar förutsättningarna för att lyckas med intentionen.

Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Barnen i förskolan har ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Unga får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig och är tillgängliga för alla. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud.

Lokala föreningar har möjlighet att söka verksamhetsbidrag och bidrar på det sättet att utveckla kultur- och fritidsverksamheter i stadsdelsområdet.

Förvaltningen initierar samarbeten som utvecklar och stärker nätverk till och mellan föreningar och deras verksamheter. Bland annat planeras kulturprojekt som i samverkan med föreningar, förskolor, skolor, fritidsaktiviteter bjuder in till samverkan, synliggör aktörerna och stimulerar till samarbete.

Ett utvecklingsarbete pågår för att bygga kontaktytor och samarbeten mellan olika föreningar och verksamheter. Syftet är att utveckla och bredda deltagandet, nå nya målgrupper, öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Vid bidragsgivning till föreningar samordnas regler och arbetssätt med stadens andra bidragsgivare för en effektivare handläggning och bättre service. Arbetet pågår för att tydliggöra och utveckla regler och syfte med bidrag till föreningar samtidigt som en rättssäker process säkerställs och oegentligheter motverkas.

Utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program, utvecklar stadsdelsförvaltningen arbetet med att inventera lokalbestånd och behov av lokaler för kultur, fritid och föreningsliv i

stadsdelsområdet. Stadsdelsområdets parker är viktiga mötesplatser som ska erbjuda både aktiviteter och rekreation.

Förväntat resultat

- Kultur- och fritidsaktiviteter planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.
- Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.
- Barn på förskola och unga i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, träffpunkter och genom sina organisationer.
- Boende i stadsdelsnämndens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.
- Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet. samarbete med föreningar och nätverks mellan föreningar och verksamheter utvecklas.

Enhetsmål: Alla barn inom Gröndals förskolor har tillgång till ett rikt utbud av kulturaktiviteter.

Förväntat resultat

Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar.

Arbetsätt

Vi skapar möjligheter för alla barn att möta och själv prova olika former av kultur och skapande enligt stadens program, Kultur i ögonhöjd.

Vi planerar och bokar in olika typer av kulturevenemang för alla barn på förskolan.

Vi besöker biblioteket.

Uppföljning

Arbetslagen använder sig av olika former av dokumentation som underlag för reflektion och samtal och följer kontinuerligt upp undervisningen med hjälp av Skolplattformens planering och bedömningsverktyg där det finns mallar för utbildning och undervisningsplan.

Utvärderingen och uppföljning sker i olika forum som reflektionsmöte, uppföljningsmöte tillsammans med biträdande rektorer, nätverksträffar mm. Enhetsmålen följs upp via T1, T2 och Brukarundersökningen. Barn och vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga i den processen och deras röster ska lyftas fram.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	År

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden arbetar utifrån stadens klimathandlingsplan samt miljöprogrammet i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan sträcker sig fram till slutet av 2023. Stadsdelsnämnden tar med sin handlingsplan ett krafttag vad gäller miljö- och klimatfrågorna, och växlar nu upp arbetet ytterligare i och med skärpta miljö- och klimatmål.

Stadsdelsnämnden arbetar med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. De två metoder som främst används är investeringar i utsläppsminskande utrustning och beteendeförändringar.

Klimatinvesteringsmedel söks för de projekt där investering i utsläppsminskande åtgärder inom stadsmiljöverksamhet eller verksamhetslokaler ses som den bästa lösningen. För att åstadkomma beteendeförändringar satsar nämnden på kompetenshöjande insatser i form av bland annat utbildningar i energieffektivt beteende i storkök och hållbara kontor, samt utvecklad intern samverkan om miljö- och klimatfrågor.

När upphandlingen av ny parkentreprenad görs under 2023 ska tydliga miljökrav ställas för att minska nämndens indirekta klimatpåverkan.

Verksamheter som köper in livsmedel ska genom ökad medvetenhet minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska stadsdelsnämnden få ner sina utsläpp från livsmedel ytterligare under 2023. Livsmedelsinköp är stadsdelsnämndens största källa av växthusgaser.

Stadsdelsnämnden kommer att utveckla former för att inkludera civilsamhälle och näringsliv i klimatarbetet i större utsträckning. En del i detta är att arbeta med utökad medborgardialog.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden har slutfört samtliga aktiviteter i den lokala miljö- och klimathandlingsplanen.
- Klimatpåverkan från konsumtion har minskat, stadsdelsnämnden är på god väg att bli en fossilbränslefri organisation och klimatanpassningsåtgärder har vidtagits.
- Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin och matavfall sorteras i alla lokaler där det är möjligt.
- Stadsdelsnämndens energiförbrukning har minskat med en fjärdedel av mandatperiodens mål om en 10 procentig minskning.
- Användningen av plast och engångsartiklar har minskat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska fortsatt bidra med kunskap till förskolornas kockar om livsmedels påverkan på klimatet och biologisk mångfald.	2022-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens medarbetare som arbetar i tillagningskök eller mottagningskök ska gå e-utbildningen om energieffektivt beteende i storkök	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten arbetar för att stadsdelsnämnden är en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan

Förväntat resultat

- Alla förskolor i enheten är på nivå 2 enligt Kemikaliesmart förskola
- Andel ekologiskt livsmedel är 60%

Arbetsätt

- Alla förskolor i enheten ska följa Kemikaliesmart förskola och är minst på nivå 2
- Alla förskolor utvecklar arbetet med att erbjuda olika naturmaterial och återvinningsmaterial
- Enhetens kockar utvecklar kompetensen kring ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan
- Kockarna gör sina inköp i Agresso systemet och ökar andel ekologiskt livsmedel
- Alla förskolor ska ha ett medvetet förhållningssätt vid inköp av nytt material

Resursanvändning

Stockholmstads webbutbildning för kemikaliesmart förskola.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning	88	88 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av	70 %	70 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
totala värdet av inköpta måltider och livsmedel			

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bidrar till en god livsmiljö och har giftfria verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att arbeta systematiskt med verktygen Chemsoft och Byggvarubedömningen. Under 2023 ska arbetet med de båda verktygen utvecklas, i syfte att vässa arbetet.

Vidare nås målet genom att växla upp arbetet med skadlig påverkan från livsmedelsinköp. Stadsdelsnämnden ska undersöka orsaker till att nämnden historiskt sett haft svårt att nå målen för ekologiska livsmedel, samt se över möjliga lösningar för bättre måluppfyllelse framöver. Till detta hör också arbetet med att utveckla strategier för miljö- och klimatsmarta inköp av livsmedel inom äldreomsorg och social omsorg - där förskoleavdelningens lyckosamma arbete under de senaste åren fungerar som modell.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden bidrar i möjligaste mån inom nämndens rådighet till att minska buller, dålig luft och förorenat vatten i stadsdelsområdet.
- Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier bland förbrukningsprodukter.
- Stadsdelsnämnden har en plan som följs för att bygg- och anläggningsprojekt följer kraven i Byggvarubedömningen.
- Det finns ett systematiskt arbete för att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel och animalier som har krav på djurskydd samt restriktiv antibiotikaanvändning ökar inom stadsdelsnämndens alla verksamheter som köper in livsmedel.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2022-01-01	2023-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom tilldelad ekonomisk ram

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Nämndens lokalförsörjningsplan tas fram i samband med Underlag för budget 2024-2026. I lokalförsörjningsplanen slås nämndens långsiktiga arbete med lokaler fast, i syfte att tillgodose verksamheternas krav på ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Inriktningen framåt är att hyra lokaler av stadens fastighetsägande bolag. Under 2023 kommer nämnden att öppna en ny förskola om sex avdelningar i kvarteret Zachrisberg nära Årstabergets pendeltågsstation.

Förväntat resultat

- Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.
- Stadsdelsnämnden hyr lokaler som är ändamålsenliga och kostnadseffektiva

Enhetsmål: Enheten bedriver verksamheten inom sin ekonomiska ram.

Förväntat resultat

- Enheten ska ha en budget i balans

Arbetsätt

- Tydliga rutiner för intag av vikarier
- Tydliga rutiner för inköp
- Arbeta för att alltid ha fulla barngrupper. Alla inom enheten är ansvariga för att vi ska ha en god kvalitet och ett gott rykte så att vi blir attraktiva verksamheter att delta i.

Resursanvändning

Enheten har genomgång av budget en gång i månaden med controller på förvaltningen. Vi har tydliga rutiner och en tydlig medvetenhet kring inköp av material och förbrukningsvaror.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Sjukfrånvaro		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet att ha fokus inom områdena; anställningar, arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap.

Goda och trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. Rekryteringsprocessen säkerställer att rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med verksamhetens kompetensförsörjningsplan och bemanningsstrategi.

Systematiskt arbete inom arbetsmiljöområdet är ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. För skyddsombud och chefer hålls gemensam utbildning i grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete regelbundet.

Att arbeta främjande och förebyggande med friskfaktorer för att sänka sjukfrånvaron och skapa en god social och organisatorisk arbetsmiljö är prioriterat. Friskvård är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar för medarbetare att må bra. Som personalförmån kan medarbetare i stadsdelsnämnden ta ut friskvård på arbetstid när arbetet och verksamheten så tillåter. Förvaltningen arbetar systematiskt med kort- och långtidsfrånvaro enligt den rehabiliteringsprocess som är gemensam för staden.

Under perioden augusti – november utför alla enheter arbetsmiljöronder som även inkluderar ett avsnitt rörande årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Resultatet av den årliga uppföljningen summeras på avdelnings- respektive nämndnivå och följs upp i samverkansgrupper tillika arbetsmiljökommittéer. Resultatet analyseras och eventuella åtgärder som är gemensamma för en stor del av stadsdelsnämnden samordnas.

Ett aktivt strategiskt kompetensförsörjningsarbete utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. Varje

verksamhet planerar kompetensutvecklingsinsatser och för att bibehålla en kontinuitet i verksamheten och stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering. Inom äldreomsorgen kommer den genomförda kartläggningen av formell kompetens ligga till grund för vidare utvecklingsinsatser för att säkerställa kompetensbehovet på kort och lång sikt. Vid rekrytering av chefer är det även viktigt att de fem kompetenserna i stadens chefsprofil är vägledande i rekrytering och urval.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Ledarskapet ska vara präglad av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Chefer ska stöttas och stärkas i detta för att på bästa sätt kunna leda sin verksamhet och i det uppmuntra medarbetare att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus.

Chefer som är nya i sin chefsroll, genomgår chefsintroduktion för att få en god grund till vad som förväntas i uppdraget kopplat till personalansvar och att vara arbetsgivarföreträdare. Utvecklingsinsatser för chefer kan även ske genom stadens chefsutvecklingsprogram och upphandlade insatser.

Förväntat resultat

- För de anställningar som ingås ska normen vara tillsvidareanställning på heltid.
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.
- Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.
- Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden tillsammans med förskoleenheterna ska fortsätta utveckla arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare inom ramen för det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2022-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten är en god arbetsgivare och har en god arbetsmiljö.

Förväntat resultat

- Rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet görs kända i organisationen.

Arbetsätt

. Arbetsmiljön diskuteras kontinuerligt på våra APT. Under året har vi fyra planeringsdagar under dessa dagar fokuserar vi på uppdraget och verksamhetens mål. Där har medarbetarna möjlighet att påverka och vara delaktiga i planeringen av verksamheten för att driva utvecklingen framåt och ha en god arbetsmiljö.

. Arbetsmiljögruppen som består av skyddsombuden och ledningen har två träffar per termin. Syftet med detta är att fånga upp utvecklingsmöjligheterna inom enheten för att kunna skapa en arbetsmiljö av hög kvalitet.

. Handlingsplaner för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare är utifrån de lokala förutsättningarna framtagna och arbetet fortsätter både lokalt och övergripande inom

förskoleavdelningen.

. Medarbetarsamtal och bedömningsamtal sker under hösten och våren. Samtalet är enskilt. Syfte med samtalen är att förtydliga uppdraget och målen för verksamheten samt ge möjlighet till varje enskild medarbetare att analysera sin prestation.

Resursanvändning

Enhetens skyddsombud samt en tydlig struktur som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet sker under året. Genomgång av målen för arbetsmiljön samt uppföljning av handlingsplanerna är en del av denna struktur.

Uppföljning

Enligt årshjulet följer vi våra riktlinjer och policy samt handlingsplaner för arbetsmiljön.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en hög beredskap i alla verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden utför ett genomgripande arbete för att identifiera och analysera stadsdelsnämndens viktiga och samhällsviktiga verksamheter och processer. Stadsdelsnämndens kris-, kontinuitets- och beredskapsarbete är samordnat så att de hänger ihop, är effektivt och känt för de som berörs. Kunskaphöjande insatser inom krisberedskap och civilt försvar genomförs i stadsdelsnämndens verksamheter. Arbetet med krisstödsorganisation fortsätter, i syfte att ge stadsdelsområdets invånare stöd vid kriser. Stadsdelsnämnden avsätter resurser för att implementera de lokala tillämpningsanvisningarna för informationssäkerhet. Stadsdelsnämndens beredskap att hantera kriser och samhällsstörningar stärks genom ett systematiskt planeringsarbete samt övning.

De lokala anvisningarna för informationssäkerhet ska implementeras och alla medarbetare ska känna till hur nämnden arbetar med informationssäkerhet och dataskydd. Detta sker bland annat genom att de obligatoriska utbildningarna genomförs för samtliga medarbetare och genom det nätverk av informationssäkerhets- och dataskyddsambassadörer som finns på förvaltningen.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämndens verksamheter har en hög beredskap inför kommande kriser.
- Risk- och sårbarhetsanalysen är genomarbetad, dynamisk och välkänd för relevanta funktioner.
- Samhällsviktiga verksamheter och de verksamheter som är av vikt för dessa har en kontinuitetsplan som är övad.
- Stadsdelsnämnden har tre permanenta trygghetspunkter.

-Nödvändig information om dataskydd och informationssäkerhet har nått och är begriplig för samtliga medarbetare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla medarbetare ska genomgå de obligatoriska utbildningarna om dataskydd och informationssäkerhet	2023-01-01	2023-12-31
Samtliga chefer ska genomgå utbildningen i informationssäkerhet och dataskydd som är framtagen för målgruppen	2023-01-01	2023-12-31
Samtliga verksamheter ska ta fram en beredskapspärm där rutiner för krishantering ska finnas	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens verksamheter som bedöms vara samhällsviktiga eller är av vikt för dessa ska ha en uppdaterad kontinuitetsplan som är övad	2023-01-01	2023-12-31

Redovisning av ekonomi

Resursanvändning

Enheten har en tydlig organisation som tar tillvara kompetens, kunnande och engagemang som är främsta resurser. Organisationens struktur blir tydlig genom verksamhetsplanen samt olika dokument som visar riktningen för vårt gemensamma förhållningssätt.

Genom att i olika nätverk och andra forum ta till vara varje förskolas styrkor och varje medarbetares kunskap kan enhetens samlade kompetens bidra till effektiv resursanvändning och även ge goda förutsättningar för en likvärdig kvalitet mellan enhetens förskolor.

Budget 2023

Enheten har genomgång av budget en gång i månaden med controller på förvaltningen. Vi har tydliga rutiner och en tydlig medvetenhet kring inköp av material och förbrukningsvaror.

Övrigt

Agenda 2030

Enhetens arbete och insatser bedöms stödja och bidra till mål 4. God utbildning

Kvalitetsarbete

Genom Förskoleråd och Barnråd får både vårdnadshavare och barn möjlighet till inflytande och delaktighet i verksamheten. Deras synpunkter och klagomål tas på allvar. Rektor och biträdande rektorer är ansvariga att hantera och ge återkoppling. Det som behöver tas med pedagogerna tas upp i olika forum som APT, dialogmöte eller med enskilda arbetslag.